

G.mag

Driemaandelijks magazine - 24ste jaargang

Lente 2012 - maart/april/mei • **Nr 93** - 2012.1

DOSSIER

Fukushima

een jaar later...
Wat hebben we geleerd?

GEËNGAGEERD

Eva: "Nog activist
op mijn zestigste"

ACT NOW!

Lees
G.mag online

GREENPEACE

Het is nu of nooit

Op het moment dat ik deze regels schrijf, staan we op minder dan een maand van de eerste 'verjaardag' van de ramp in Fukushima. De tweede reactor van die centrale heeft niet eens die symbolische datum afgewacht om ons eraan te herinneren dat kernenergie werkelijk een prometheïsche technologie is: ze hebben daar de voorbije dagen xenon ontdekt dat enkel kan worden geproduceerd door kernsplijting, veroorzaakt door een kettingreactie... En dat in een reactor die al bijna een jaar stilligt!

De getuigenis van de burgemeester van La Hague, waar zich de fabriek van Areva voor de opwerking van kernafval bevindt, is evenmin erg geruststellend. Die overtuigde voorstander van kernenergie is volledig getraumatiseerd teruggekeerd van een bezoek aan Fukushima: de reis naar het land van de rijzende zon heeft hem op brutale wijze doen inzien dat een ramp als Fukushima in zijn regio verschrikkelijke gevolgen zou hebben, bijvoorbeeld door het totale gebrek aan voorbereiding en door ontoereikende evacuatieplannen.

We kunnen alleen maar hopen dat onze politici rekening zullen houden met die twee gegevens op het moment dat zij moeten beslissen over het al dan niet sluiten van de drie oudste kernreactoren in 2015. Het is nu dat ze ons dergelijke nachtmerries moeten besparen. En zij moeten ook beseffen dat er dezer dagen maar drie kernreactoren meer actief zijn in Japan en dat de economie er toch blijft draaien. Het is nu dat zij ons op weg moeten zetten naar een echte energie[R]evolutie! ■

Michel Genet

Directeur Greenpeace België

Volg ons

www.facebook.com/greenpeace.belgium

www.twitter.com/greenpeace_be

www.youtube.com/greenpeacebelgium

© Michael Nagle / Greenpeace

ACTUALITEIT

Een nieuwe "bossenheld"

Requiem voor een witte wereld

Ups & Downs : verbreding van de Brusselse ring nog niet van de baan

GEËNGAGEERD

Eva: "Ik zie mezelf nog actievoeren op mijn zestigste"

Vijf vragen aan een overtuigde milieuactivist.

DOSSIER

Fukushima, een jaar later... Wat hebben we geleerd?

Jan Vande Putte, stralingsexpert van Greenpeace, getuigt.

HELD VAN HET AMAZONEWOUDE

9 februari 2012: Paulo Adario van Greenpeace Brazilië krijgt in New York de onderscheiding van "bossenheld" uit handen van de directrice van het secretariaat van het VN-Bossenforum.

Sinds de jaren 1990 heeft Paulo het voortouw genomen in een campagne om het Amazonewoud te beschermen, van expeditie diep in het regenwoud tot vergaderingen met industriëlen en de coördinatie van internationale publiekscampagnes om duurzame oplossingen te eisen. Hij heeft nooit opgegeven: de bossen zijn nu eenmaal van vitaal belang voor alle leven dat ze herbergen, maar ook voor het regelen van ons klimaat. ■

▶ Lees meer op www.greenpeace.be

INTERVIEW

Californisch meisje tussen de walvissen

Drew Barrymore speelt Rachel Kramer, een personage gebaseerd op een Greenpeaceactiviste.

14

ZOOM

Facebook gaat groen

Kort: 16 ngo's verzetten zich tegen een proefveld van ggo-maïs in Vlaanderen

16

ACT NOW

Laat uw kinderen een behouden planeet na
Reageer online

18

Requiem voor een witte wereld

Bijna een week lang voerde Greenpeace actie aan het Autosalon, in de hoop met Volkswagen in dialoog te kunnen gaan. De actie van 12 januari was bedoeld om de bedreigingen voor de Noordpool in de schijnwerper te zetten.

© Dieter Telemans / Greenpeace

“Er zijn geen seizoenen meer. Ik kom helemaal uit het Hoge Noorden afgezakt om je dat te melden. Het zee-ijs van de Noordpool smelt aan een waanzinnig tempo. Hoe geraak ik nog aan eten? Moet ik voortaan in jullie vuilnisbakken rommelen? Schandalig. Bovendien blijf ik te wonen bovenop een olievoorraad, Nu het ijs smelt, staan de oliemaatschappijen al in rij. Als jullie mensen jullie gewoontes zouden aanpassen, zouden wij onze dierlijke waardigheid kunnen behouden.”

Aan het woord is Paula, onze ijsbeer die in januari naar het Autosalon in Brussel kwam om er de belangen van de Noordpool te verdedigen. De link lijkt vergezocht, maar dat is het niet. De ijsberen hebben op twee manieren te leiden onder onze olieverslaving. De opwarming van de aarde doet hun habitat wegsmelten en in de afgelopen jaren zijn oliebedrijven begonnen aan een rush op het noordpoolgebied. Hier ligt naar schatting 13 procent van alle onconventionele olievoorraden in de wereld opgeslagen. Naar olie boren in extreme weersomstandigheden en op grote diepte, vergroot de kans op een olieramp die dan ook nog veel moeilijker in te dijken valt.

In 2011 voerde Greenpeace al actie tegen Cairn Energy, een van de oliemaatschappijen die hoe dan ook in de Noordpool willen boren. Actievoerders slaagden er toen even in zijn boorplatform voor de kust van Groenland te bezetten. Naar aanleiding van het Autosalon hebben we Paula gestuurd om opnieuw te waarschuwen voor een aankondigde ramp. Ze heeft zich in de eerste plaats tot het Duitse automerk Volkswagen gericht. Een logische keuze, zo zal blijken.

VW is machtige lobbyist

Achter de rush op de Noordpool zit onze vraag naar olie. Met Volkswagen neemt Greenpeace meteen de grootste autoconstructeur van Europa (en de tweede grootste van de wereld) in het vizier. In zijn reclamecampagnes wil VW ons er keer op keer van overtuigen dat het ecologisch bewust is. Wie heeft er nog nooit van Blue Motion gehoord? Toch wordt deze interessante technologie waarmee de Duitse autobouwer graag uitpakt, slechts in een tiende van zijn vloot ingebouwd. De nieuwe kever is een perfect voorbeeld van VW's 'ecologisch bewustzijn'. Sommige versies van de Beetle 2012 verbruiken meer brandstof dan het originele model uit 1938. De prestaties van de Beetle die Volkswagen op het Brusselse

Autosalon in de kijker zette, spreken voor zich: 119-179g CO₂/km... Zelfs een ijsbeer laat zich niet zo gemakkelijk bedotten.

En er is meer aan de hand. Als grootste constructeur leidt VW de campagne van de Europese auto-industrie tegen strengere efficiëntienormen voor alle voertuigen in de EU. Die wetgeving is bedoeld om de prestaties van de hele automarkt – ook bestelwagens – groener te maken op maat van de klimaatuitdaging. Voor het klimaat zijn de gemiddelde uitstoot van 80g CO₂/km tegen 2020 en 60g CO₂/km tegen 2025 nodig. De Beetle 2012 is dus heel ver verwijderd van deze normen.

Het smelten van het ijs op de Noordpool heeft niet alleen gevolgen voor het leven daar. Een groep experts van het VN-klimaatpanel schatte in 2007 dat ook miljoenen mensen een zware tol zullen betalen voor onze weinig duurzame mobiliteit. Klimaatvluchtelingen zijn vooral in Afrika vandaag al een feit. Bij dit alles mogen we niet vergeten dat de transportsector de enige is die zijn CO₂-uitstoot zag toenemen in de afgelopen jaren. Volkswagen kan dus wel degelijk een verschil maken. ■

Elysabeth Loos / Arnaud Collignon

Wat kan jij doen?

Gebruik het openbaar vervoer en kies voor een "zuinige wagen".

Meer informatie op www.energiesparen.be en www.topten.be

UPS & DOWNS

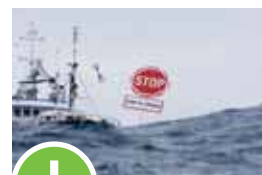
+ President Obama geeft geen vergunning voor de bouw van Keystone, een enorme pijpleiding die miljoenen vaten olie uit Canada's teerzand naar de VS moet brengen. Tal van burgers en ngo's hadden zich fel tegen het omstreden project gekant.

+ Begin 2012 heeft de Nederlandse stroomproducent Delta de stekker getrokken uit zijn project voor een tweede kerncentrale in Borssele, niet ver van de Belgische grens.

+ China schort de commercialisering van ggo-rijst op. De beslissing kwam er na een sensibiliseringscampagne bij consumenten, in combinatie met politieke lobby en onderzoek op het terrein.

+ Begin 2012 maakte BASF bekend dat het zijn plannen voor de ontwikkeling en commercialisering van ggo-gewassen in Europa laat varen. Het bedrijf geeft daarmee gevolg aan de Europeanen die geen ggo's op hun bord willen.

+ Een Deense rechtbank heeft Greenpeace vrijgesproken voor zijn acties in 2010 tegen overbevissing. Activisten gingen toen aan boord van schepen die actief waren in een gebied tussen Denemarken en Zweden waar vissen verboden is. De vrijspraak in januari sterkt ngo's in hun recht om milieumisdrijven aan de kaak te stellen.

- Sinds 2007 is er 26.000 hectare bos in India vernietigd voor de ontginning van steenkool. Greenpeace eist een moratorium op elke nieuwe mijnontginning in bosrijke gebieden en wil dat de regering voor duurzame energie kiest.

- Op het Chinese eiland Hainan is er sinds 2001 meer dan 70.000 hectare bos verdwenen om plaats te maken voor papierplantages. Dat is heel slecht nieuws voor de Hainan gibbon, een inheemse apensoort.

- De plannen voor de verbreding van de Brusselse ring blijven de gemeenteraden verhitten. De recente publicatie van het milieueffectenrapport roept weer heel wat vragen op. Wanneer stapt men af van extra rijstroken om te investeren in alternatieve vervoersmiddelen?

- Europese trawlers plunderen de Senegalese zeeën en dreigen tal van lokale vissers werkloos te maken. In januari trok Greenpeace langs deze kusten om de vissersgemeenschappen te mobiliseren. Meer dan 6000 mensen zetten symbolisch hun handafdruk op een spandoek om de politici tot actie aan te manen.

© Greenpeace / Dinen

“Greenpeace is een geloofwaardige organisatie”

Eva:

"Ik zie mezelf nog actievoeren op mijn zestigste"

Vastberaden om het milieu te beschermen neemt Eva al zes jaar deel aan acties van Greenpeace. We hebben haar vijf vragen gesteld om haar wat beter te leren kennen.

Je engagement als actievoerder: een snelle beslissing of iets waar je lang over hebt nagedacht?

Al twintig jaar ben ik Greenpeace-sympathisant. Op zestienjarige leeftijd begon ik meer over het leven na te denken, en wou ik actievoerder worden. Toen was de leeftijdsgrens 25 jaar, nu is dat 18 jaar. Dus heb ik eerst besloten om mijn studies af te maken, zodat ik erna voldoende tijd zou kunnen vrijmaken om aan acties deel te nemen. Daarom werk ik trouwens maar vier dagen in plaats van vijf dagen in de week.

Je "contract" met Greenpeace: voor bepaalde of onbepaalde duur?

Onbepaalde duur. Ook al zal het moeilijker worden in bepaalde perioden van mijn leven – bijvoorbeeld wanneer ik kinderen heb – toch zal ik steeds tijd proberen maken om aan acties mee te doen. De meeste activisten zijn jonge mensen, maar er zitten er ook enkele oudere tussen. Dat is toch prachtig? Ik zie mezelf best als zestigjarige nog een transport met kernafval tegenhouden. Al hoop ik natuurlijk dat deze nucleaire transporten over 28 jaar verleden tijd zijn.

Je voorkeur:

een schouw beklimmen of een bedrijf blokkeren?

Een bedrijf blokkeren. Ik vind het fantastisch wat onze klimmers doen, maar zelf heb ik hoogtevrees. Zonder de grote spandoeken die klimmers ophangen zou de boodschap van Greenpeace niet zo zichtbaar en duidelijk zijn.

De belangrijkste waarde van Greenpeace: geweldloosheid of onafhankelijkheid?

Beide. Voor mij zijn het de belangrijkste kenmerken van Greenpeace. Geweldloosheid is de enige manier om mensen, bedrijven of politici met andere opvattingen te overtuigen om hun strategie aan te passen. De onafhankelijkheid van Greenpeace maakt de organisatie geloofwaardig voor veel mensen. Dat is een belangrijke troef: Greenpeace kan in België op de steun van 100.000 sympathisanten rekenen. Zo'n grote achterban helpt de overheid pushen om de juiste keuzes te maken en een tegengewicht te bieden aan grote milieubelastende bedrijven.

Je beroep: speelt milieu een belangrijke rol of komt het op de tweede plaats?

Ecologie is belangrijk. Ik werk aan duurzame stedenbouw en ruimtelijke planning. Op mijn vorige werk (bij VIBE, het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen) heb ik hierover een boek geschreven. Nu probeer ik dat in de praktijk te brengen. ■

EVA HEUTS

Leeftijd : 32

Beroep : stedenbouwkundige

Hobby's : kunst in al zijn vormen (theater, muziek, beeldende kunst), alternatieve films en trektochten in de bergen.

“ In Fukushima zullen kinderen
moeten leren leven met radioactiviteit. ”

Fukushima,

een jaar later...
Wat hebben we geleerd?

GREENPEACE

In Fukushima is de radioactiviteit overal

11 maart 2011. Op die dag deed zich een van de zwaarste kernrampen uit de geschiedenis voor: Fukushima. Een aardbeving gevolgd door een tsunami veroorzaakten enorme schade aan verschillende kernreactoren, in een land dat toch bekendstaat om zijn spits technologie.

Vier dagen na de ramp ging een ploeg van vijf Greenpeacemedewerkers ter plaatse. Ze wilden getuige zijn en de vrijgekomen radioactiviteit gedetailleerd in kaart brengen. Concreet heeft het team metingen uitgevoerd in een straal van 20 tot 70 kilometer rond de centrale, de zone van 20 kilometer rond de reactoren was al ontruimd. Ze gaven de voorrang aan steden en dorpen waar niemand naar omkijkt. De autoriteiten hadden een bepaald aantal stralingsmetingen gepubliceerd, maar deze cijfers waren onvolledig en gaven geen totaalplaatje van de situatie. Bovendien maakten ze hun informatie slechts met mondjesmaat publiek.

Jan Vande Putte, stralingsexpert bij Greenpeace België, was erbij. Bijna een jaar na de ramp blikt hij terug op zijn verblijf in Japan. "De eerste dagen moesten we onze reis voorbereiden. We hadden een tijdelijk kantoor opgesteld in Osaka, op 600 kilometer van Fukushima. Het was een noodoplossing want het kantoor van Greenpeace in Tokio was niet meer bereikbaar door de ravage die de aardbeving had aangericht. Het bleek ook zeer moeilijk om betrouwbare informatie te krijgen over de situatie in Fukushima. Vooral de mogelijkheden om onderweg brandstof bij te tanken, baarden ons zorgen. De afstanden zijn niet min..."

"Om Fukushima te bereiken, moesten we eerst langs de westkust rijden en vervolgens de bergachtige en besneeuwde regio's doorkruisen. We moesten ons op onbekend terrein wagen: deze reis was potentieel gevaarlijk, de straling kon op elk ogenblik vrijkomen. We moesten dus voldoende uitgerust zijn. Bovendien dienden we rekening te

Jan Vande Putte, Belgische stralingsexpert in Fukushima.
© Aslund/Greenpeace

houden met het weerbericht: het was uitgesloten om ons in bepaalde zones te wagen wanneer de heersende windrichting uit Fukushima kwam. We waren dan ook voortdurend in contact met het kantoor in Osaka."

Evacuatie van Iitate en Watari

"Onze eerste metingen lieten er geen twijfel over bestaan: de regio in het noordwesten van de centrale is sterk besmet. Op sommige plaatsen gaven onze dosimeters een radioactiviteit aan van 500 microsievert per uur (terwijl de internationale norm in normale omstandigheden 1000 microsievert per jaar bedraagt). De teams van de overheid waren hier nochtans gepasseerd, maar hadden zelfs niet de moeite genomen om waarschuwingssborden te plaatsen. Op ongeveer 40 kilometer van

Fukushima ligt het dorp Iitate. We hebben er bij de burgemeester op aangedrongen dat hij begon met de evacuatie van de 7000 inwoners van het plaatsje. Rond 20 april, een maand later dus, heeft de regering eindelijk beslist om het dorp te ontruimen. In dezelfde periode werd de evacuatiezone uitgebreid tot 30 kilometer rond Fukushima.”

“Het heeft ons met verstomming geslagen hoe weinig informatie er circuleerde. De burgemeester van Iitate kon bijvoorbeeld niet zeggen hoeveel de radioactiviteit in zijn dorp bedroeg. De Japanse regering had wel redelijk wat informatie, maar hield die achter de hand. We hebben getracht om het monopolie op informatie te doorbreken en rechtstreeks te communiceren met de lokale autoriteiten.”

“We hebben gesproken met geëvacueerden, waarvan de meesten zich erg kritisch uitlieten over de centrale overheid. Vandaag leven ze in tijdelijke huizen, in minder besmette zones. Ganse dorpen zijn gescheiden, schoolklassen uiteengegukt. Veel volwassenen raakten werkloos. De sociale schade is enorm.”

“Vandaag nog blijven we de situatie van nabij volgen, want volledige streken blijven sterk besmet. In december hebben we de radioactiviteit gemeten in Watari en Onami, twee dorpjes rond de stad Fukushima, op ongeveer 60 kilometer van de getroffen reactoren. We maten er een radioactiviteit van 37 microsievert per uur in een tuin in Watari en 10 microsievert per uur in vuilniszakken langs een weg naar Onami. De besmettingswaarden zijn vergelijkbaar met de waarden op plaatsen die als ‘evacuatiezone’ worden bestempeld. Op zijn minst de zwangere vrouwen en kinderen dienen geëvacueerd te worden tot de zone ontsmet is. Maar er is niets in die zin gepland.”

© Åslund/Greenpeace

“110.000 mensen zijn geëvacueerd in een straal van 20 km rond Fukushima”

Huizen schoonmaken

“De autoriteiten verzaken niet alleen aan hun opdracht om te informeren. Het ontsmettingswerk laat ook te wensen over. Daar is veel meer personeel voor nodig. Een huis schoonmaken neemt twee tot drie dagen in beslag. Ze moeten alles besproeien, en de bovenste grondlaag in de tuin wegschrappen. Vervolgens moet het radioactief afval gestockeerd worden. Het heeft geen zin om gewoon een gat in de grond van de tuin te maken en het te begraven: dat verschuift het probleem alleen maar. In de nabijheid van de reactoren ligt een zone die sterk besmet is, en sowieso voor zeer lange tijd onbewoonbaar blijft. Misschien kunnen ze die opofferen om er alle radioactieve afval gedurende honderden jaren op te slaan. Voorts moet de bescherming van competent personeel gegarandeerd worden. Bepaalde bedrijven doen dat, maar dat geldt niet voor sommige onderaannemers.”

Getroffen vissers in Fukushima

“De verwarring was ook erg groot op het vlak van landbouwproducten en vis. We hebben stalen genomen die door een onafhankelijk laboratorium voor de analyse van radioactieve straling (ARCO) onder de loep werden genomen. De vissers zaten met hetzelfde probleem als de boeren: naargelang de plaats waar de stalen werden genomen, waren ze weinig of sterk besmet. De radioactiviteit blijft niet in een welomlijnd gebied hangen, maar is sterk afhankelijk van de windrichting of zeestroming. De autoriteiten hadden een volledige screening moeten doen en een systeem voor compensatie uitwerken voor de getroffen vissers en boeren. Ze had ook strikte normen moeten vastleggen voor alle voedingsmiddelen, want voedsel betreft iedereen – dus ook kinderen en zwangere vrouwen.”

© Sutton-Hibbert/Greenpeace

“Een van de moeilijke zaken om toe te geven, is dat de radioactiviteit overal kan zijn: Het is onmogelijk om de bevolking daar optimaal tegen te beschermen, zelfs in ontsmette zones. Het is aan de inwoners om te beslissen of ze al dan niet hun huis willen verlaten. Daarvoor moeten ze wel correct geïnformeerd zijn. Zelfs in dat geval, is het niet evident: ze leven ergens waar ze werken, hun kinderen naar school sturen... Hoe laat je dat allemaal achter van vandaag op morgen? En hebben ze de middelen om elders te slapen? Zelfs in Tokio, op ongeveer 250 kilometer van Fukushima, hebben we op bepaalde plaatsen stralingswaarden gemeten die tot 2,5 keer hoger lagen dan de internationaal toegelaten norm. Het is onmogelijk om iedereen te evacueren. De kinderen leren op zeer jonge leeftijd dat ze eest moeten kijken voor ze de straat oversteken. In Fukushima moeten ze ook leren leven met radioactiviteit, een gevaar dat je niet ziet afkomen.”

“De publieke opinie in Japan staat steeds sceptischer tegenover kernenergie. Volgens de laatste peilingen is driekwart van de bevolking tegen. Vooral de jongeren staan kritisch tegenover de berichten in de traditionele media en zoeken meer en meer hun heil in Twitter en andere sociale netwerken. Het lijkt een sociale onderstroom die zich voortbeweegt als een gletsjer: nog niet erg zichtbaar, maar onmogelijk te stoppen.”

Stopt Japan met kernenergie?

Japan zou binnenkort kunnen afstappen van kernenergie, tenminste als de regering de machtige nucleaire lobby wandelen durft sturen. Het land telt 54 reactoren. In februari waren er nog slechts drie in bedrijf. Ze worden aan stresstests onderworpen voor ze opnieuw opgestart mogen worden. Als er geen enkele reactor in tussentijd wordt heropgestart, zal het land zonder kernenergie zitten tegen mei. Het is haalbaar, op voorwaarde dat de regering enkele maatregelen neemt. Het verbruik piekt bijvoorbeeld door het massale gebruik van airconditioning in warme periodes. Het is geen raar zicht in Japan om winkels te zien waarvan de deuren wagenwijd openstaan om klanten te lokken, terwijl binnen de airco op volle kracht draait. Bovenal heeft Japan een groot potentieel op het vlak van hernieuwbare energie. Zonnepanelen bijvoorbeeld kunnen op korte termijn inspringen, aangezien ze gemakkelijk te installeren zijn en gemakkelijk beschikbaar op de internationale markt.

Heeft men lessen getrokken uit Fukushima?

Wat kunnen we besluiten uit de getuigenis van Jan Vande Putte? Dat een nucleair ongeval mogelijk is, in Japan, maar ook elders in de wereld. Dat de kosten astronomisch kunnen zijn, en dat “veilige” kernenergie een illusie is.

Dit meisje dat geëvacueerd werd uit Fukushima gaat een onzekere toekomst tegemoet. © Åslund/Greenpeace

In de nasleep van Fukushima kozen sommige landen die zich bewust zijn van de nucleaire risico's voor de vlucht vooruit. Duitsland heeft beslist om zijn centrales te sluiten tegen 2022. Geen sprake van overloos gepalaver over een eventuele “bevoorradingsproblemen”: het land moet zich maar aanpassen aan de timing. In Italië liep de pro-nucleaire lobby een blauwtje: atoomstroom zal geen deel meer uitmaken van de energiemix. De Zwitserse regering besliste ook om vier kerncentrales stil te leggen.

Frankrijk, dat toch een sterke nucleaire traditie heeft, haastte zich na de kernramp van Fukushima om een studie te laten uitvoeren naar de veiligheid van zijn nucleaire installaties. Daar vallen twee belangrijke kanttekeningen bij te maken. Ten eerste is het onderzoek in handen van de nucleaire exploitanten zelf. Ten tweede houden ze geen rekening met problemen als gevolg van natuurfenomenen (zoals aardbevingen en overstromingen), terwijl andere risico's de sluiting van de kerncentrales kunnen rechtvaardigen, zoals een vliegtuigongeval of een terroristische aanslag. Zijn deze risico's vandaag onwaarschijnlijk? Niet echt.

In december 2011 wandelden actievoerders van Greenpeace binnen op de nucleaire site van Nogent sur Seine en Cruas in Frankrijk. Het gemak waarmee ze binnendrongen tot in het hart van kerncentrales, bewijst hoe kwetsbaar deze installaties zijn. En wat zou er gebeurd zijn als het om personen ging met minder vreedzame bedoelingen? Die zwakke punten kunnen nog een zware slag betekenen voor de alomtegenwoordigheid van kernenergie in Frankrijk. Bovendien wil meer dan 77 procent van de Fransen vandaag een snelle of geleidelijke uitstap – op 25 of 30 jaar – uit kernenergie.

België onder spanning

De regering-Di Rupo heeft beloofd om het principe van de wet op de kernuitstap uit 2003 te respecteren. Zo erkent ze dat kernenergie geen toekomst heeft. Alleen de timing is een heikel punt. De regering laat een uitrustingsplan opstellen waaruit zes maanden na de oprichting van de stuurgroep moet blijken of de vervangcapaciteit al dan niet volstaat om het sluiten van de drie eerste reactoren in 2015 op te vangen, zoals wettelijk bepaald. Als dat niet het geval is, zal hun levensduur verlengd worden tot 2017 en mis-

Stresstests

De studie over de Franse veiligheid past in een plan om de 143 reactoren in de Europese Unie te controleren. Het is de bedoeling “stresstests” of weerstandstesten te doen. Een lovenswaardig initiatief, maar het doet heel wat vragen rijzen. Het is bijvoorbeeld wraakroepend dat deze tests zullen worden uitgevoerd door de uitbaters van de kerncentrales, en niet door onafhankelijke experts.

Het is natuurlijk goed om stresstests te houden, maar de noodplannen van nucleaire centrales zijn ook aan herziening toe. In België bijvoorbeeld voorziet het noodplan in geval van een nucleair ongeval de verspreiding van jodiumtabletten voor de mensen die binnen een straal van 20 kilometer van de kerncentrale wonen en de evacuatie van iedereen binnen een straal van 10 kilometer. Maar dat houdt geen steek. Naargelang de omvang van het ongeval en de weersomstandigheden moet de evacuatiezone naar 30 kilometer of zelfs meer worden uitgebreid.

schien zelfs langer. Greenpeace vindt het noodzakelijk dat de deadline van 2015 gerespecteerd blijft. Bovendien moet het uitrustingsplan rekening houden met het enorme potentieel in ons land op het vlak van energiebesparing.

En vervangcapaciteit?

Volgens Alex Polfliet, directeur van het studie bureau Zero Emission Solutions beschikt België vandaag over een buffer van 5000 MW (1): de capaciteit van de elektriciteitsproductie in België is gestegen tot 19.267 MW, terwijl in de laatste vijf jaar de maximale vraag 14.200 MW bedroeg. Die buffer volstaat dus om de drie oudste reactoren die samen een capaciteit van minder dan 2000 MW hebben, te sluiten.

Voor Greenpeace kan er in ieder geval geen sprake zijn van een levensduurverlenging voor de drie oudste kernreactoren. Integendeel, we moeten vandaag investeren in hernieuwbare energie en het gigantische potentieel om energie te besparen in België aanboren (2). De investeerders moeten er ook zeker van zijn dat de centrales dichtgaan om te starten met de bouw van hun vervangcapaciteit. Want deze hernieuwbare bronnen kunnen gewoonweg niet concurreren met een reeds lang afgeschreven kernpark.

Naar 100% hernieuwbaar

Greenpeace ijvert voor een volledig hernieuwbare energietoekomst, in België maar ook in de rest van de wereld. De prioriteit op korte termijn is het uitfasen van atomen en steenkool. De meest efficiënte gascentrales, zoals STEG (stoom- en gas) en warmtekrachtkoppeling, moeten de transitie in goede banen leiden.

Om de Energy [R]evolution op gang te brengen, zijn er drie basisingrediënten nodig: energiebesparing, massale ontwikkeling van hernieuwbare energiegbronnen en het oude stroomnet "slim" maken om deze gedecentraliseerde energiegbronnen op elkaar af te stemmen. De regeringen hebben nog heel wat werk op de plank om deze [R]evolutie te stimuleren. In België is het van cruciaal belang dat de autoriteiten eindelijk een langetermijnvisie uitwerken, waardoor we snel van kernenergie kunnen afstappen.

Het goede nieuws is dat we niet de enigen zijn om te zeggen dat het de moeite waard is. De Europese Commissie (3) meent dat een toekomst gebaseerd op hernieuwbare energie niet duurder zou zijn dan andere energiescenario's met minder oog voor het milieu. En dat terwijl er bij de inschattingen wel erg rooskleurig naar de nucleaire technologie gekeken werd (4). Ze deelt dus onze analyse dat we in de toekomst moeten overschakelen op groene energie.

Als kers op de taart stelt de Commissie voor om vanaf vandaag na te denken over nieuwe doelstellingen op het vlak hernieuwbare energie tegen 2020. Een ding staat vast. Greenpeace zal hiervoor zijn volledige gewicht in de schaal werpen. ■

Caroline Veter

© Eneco

Drie vragen aan Christophe Degrez

Christophe Degrez is algemeen directeur van Eneco België, leverancier en producent van duurzame energie. Eneco dringt aan op een langetermijnvisie voor energie in België.

In welke mate bepaalt een definitieve beslissing over de kernuitstap uw concrete investeringen in nieuwe productiecapaciteit in België?

België heeft geen langetermijnvisie op energievak. De regering heeft nu beslist om een uitrustingsplan te maken om te beoordelen of er genoeg vervangcapaciteit is om de drie oudste reactoren in 2015 te sluiten. Maar er moet nog veel beslist worden: wanneer gaan we de Belgische reactoren effectief sluiten? Welke alternatieven zullen we kiezen? In het regeerakkoord staat bijvoorbeeld dat een gedeelte van de nucleaire rente naar offshore wind zal gaan. Een goede zaak natuurlijk, maar hernieuwbare energie beperkt zich niet tot offshore wind. Er is onder andere ook biomassa en zon. Dit zijn allemaal zaken waarover een beleid op lange termijn gevormd moet worden. We wachten op stabiliteit en duidelijkheid.

Eneco heeft een vergunning op zak voor twee STEG-centrales in Beringen. Start u de bouw zonder zekerheid over de sluiting van de drie oudste reactoren?

Opnieuw is politieke stabiliteit enorm belangrijk. Indien er duidelijkheid komt dat efficiënte gascentrales

effectief een transitietechnologie zijn en de juiste ondersteuning krijgen, dan kunnen we het investeringstraject starten. De onduidelijkheid van een mogelijke levensduurverlenging van de kerncentrales geeft voor investeerders niet de juiste stabiliteit. En natuurlijk moet de impact van de uitstap van kernenergie op de elektriciteitsprijzen ook bekeken worden. Maar als we een nieuw tijdperk van hernieuwbare energie willen betreden, moet dat gepaard gaan met investeringen. Daartoe vragen wij de regering een duurzame toekomstvisie vast te leggen en ondersteuningsmechanismen te bepalen.

Als jullie in 2012 starten met de bouw van deze centrales, zouden die operationeel kunnen zijn tegen 2015?

De bouw duurt zo'n twee jaar, dus het blijft haalbaar. Maar het moet wel vooruitgaan. De twee centrales hebben beide een capaciteit van 465 MW. Samen met een piekcentrale van 100 MW zijn ze voldoende om Doel 1 en 2 te compenseren. Naast deze centrales hebben we ook nog vergunningen voor 23 windturbines, goed voor 65 MW en grootschalige projecten op het vlak van zonne-energie.

(1) <http://opinie.deredactie.be/category/alex-polfliet/>

(2) Electrical Energy Savings Scenarios for Belgium, CLIMACT, februari 2012, beschikbaar op www.greenpeace.be

(3) http://ec.europa.eu/energy/energy2020/roadmap/index_en.htm

(4) Zie www.greenpeace.be (nieuwsbericht van 15/12/2011).

Wat kan jij doen?

Verbruik minder energie.
Surf naar www.energiesparen.be

Drew Barrymore

Leeftijd : 37 jaar

Beroep : actrice

Californisch meisje tussen de walvissen

In de Hollywoodfilm Big Miracle beweegt milieuactiviste Rachel Kramer, gespeeld door Drew Barrymore, hemel en aarde om drie grijze walvissen te redden in Alaska.

Vertel ons eens iets meer over je rol.

"Rachel vertegenwoordigt in haar eentje Greenpeace Alaska, een eenmansleger als het ware. Haar personage is gebaseerd op een echte vrouw, Cindy Lowry. Ik heb ter voorbereiding van deze film veel tijd met haar doorgebracht. Ze is vastberaden om te veranderen wat niet te veranderen lijkt, en het onmogelijke mogelijk te maken. Ze heeft werkelijk alles op alles gezet om drie grijze walvissen te redden uit het ijs waarin ze vastzaten in Barrow in Alaska."

Is het dan een 'Greenpeacefilm' geworden?

"Nee, de film vertelt een waargebeurd verhaal vanuit verschillende perspectieven. Dat vind ik belangrijk, want ook in het leven zelf ontbreekt het niet aan complexiteit. Je hebt bijvoorbeeld de Inupiaq, een stam van Inuit (of Eskimo's) die al duizenden jaren op walvissen jagen. De walvisvaart maakt deel uit van hun traditie, dus je kan het hen niet kwalijk nemen dat ze walvissen willen doden. Mijn personage Rachel wil echter niet dat ook maar iemand aan de walvissen raakt. Ook dat standpunt is niet verkeerd in mijn ogen. Voorts heb je nog de romance tussen Colonel, gespeeld door Dermot Mulroney, en Kelly Myers, gespeeld door Vinessa Shaw: een waargebeurd liefdesverhaal dat ik erg inspirerend vind. Tot slot is er ook de spanning tussen de VS en Rusland, want 'Big Miracle' speelt zich af in volle Koude Oorlog."

Spreekt de film jou persoonlijk aan?

"Het verhaal doet me denken aan mijn kindertijd en aan de scripts die ik in de jaren 1970 en 1980 las. Ik hou wel van verhalen in dit genre: het is drama noch komedie, maar een ongelooflijke historische gebeurtenis. Ik was twaalf toen dit gebeurd is, en toegegeven, het is aan mij voorbijgegaan. Ik keek niet veel televisie, en las weinig kranten of magazines. Toch vind ik het cool dat het voorval op zoveel media-aandacht kon rekenen. Het stond zelfs op de cover van Time Magazine."

Hoe heb je de opnames beleefd?

"Het is zeker niet evident voor een Californisch meisje. Ik heb bijvoorbeeld enkele keren in het ijskoude water moeten duiken. Maar ik heb ook met zadelrobben gezwommen! Mij hoor je dus niet klagen. Rachel is best wel moedig, hoor, zeker geen klagerig type. Ze trotseerde de natuurelementen, dus wou ik dat ook doen." ■

“We hadden geen keuze, we moesten iets doen”

Campbell Plowden was in 1988 coördinator van de walviscampagne bij Greenpeace USA. Hij beschrijft een van de meest hectische weken uit zijn loopbaan bij de onafhankelijke elijke milieuorganisatie. "Eenmaal aangekomen op het terrein besepte ik dat we geen keuze hadden: we mochten dit incident niet afdoen als een natuurlijk fenomeen of als een afleiding van echt belangrijk werk. We waren het aan onszelf verplicht om hiervoor een oplossing te vinden. Tegelijk was het een kans om veel meer walvissen rond IJsland te redden."

Niet alleen IJsland maar ook Japan en Noorwegen lappen het internationale moratorium nog steeds aan hun laars en blijven aan commerciële walvisjacht doen.

De film focust op Barrow in Alaska, maar het relaas van Campbell geeft ook een blik achter de schermen van Greenpeace. Hij beschrijft hoe we de Sovjet-Unie erbij betrokken, hoe we druk zetten op de regering van Reagan om voor deze walvissen de nationale politiek te overstijgen. "President Reagan was niet bepaald verzot op de Russen. Het idee dat hij zijn Russische collega moest vragen om schepen in Amerikaanse wateren te sturen om de walvissen te redden, leek hem eerst absurd."

De reddingsoperatie werd uiteindelijk een gezamenlijke inspanning van de Alaskan National Guard, de kustwacht, de Inuit-gemeenschap in Barrow, Greenpeace, oliemaatschappij Veeco, de regering-Reagan en zelfs de Sovjet-Unie.

Plowdens getuigenis lees je op www.greenpeace.org

In Dublin moedigen actievoerders Facebook aan om zijn nieuwe datacenter met groene stroom te voorzien. © Kim Haughton/Greenpeace

Facebook gaat groen

Een gigantisch datacenter van Facebook zal binnenkort draaien op groene stroom. Aanvankelijk had het internetbedrijf voor steenkool gekozen, maar een campagne van Greenpeace met de hulp van 700.000 gebruikers van het sociale netwerk bracht Facebook op andere gedachten.

Het nieuws van deze overwinning dateert van half december. Toen kondigde de CEO van Facebook, Mark Zuckerberg, aan dat hun datacenter in Oregon door hernieuwbare energiebronnen zal worden aangedreven. De netwerksite gaat nog een stap verder en wil via het project "Open Compute" innoveren op het vlak van energie. Concreet geeft Facebook zijn knowhow prijs om lichtere servers te bouwen en energie te besparen. Ook oplossingen om computers af te koelen zonder enige vorm van energieverstovende airconditioning zullen gedeeld worden. Bovendien kan het bedrijf al met bemoedigende cijfers uitpakken: de servers van het datacenter zouden 38 procent minder elektriciteit verbruiken dan een gelijkaardige installatie.

Door deze strategische informatie te delen, wil Facebook een bijdrage leveren aan betere datacenters in de hele wereld. En zoals werd overeengekomen met het bedrijf, zal Greenpeace helpen om de resultaten te evalueren, een nieuwe energietoekomst te promoten en de industrie te sturen in de richting van een efficiënter en duurzamer energiemodel.

KORT

16 ngo's waaronder Greenpeace

hebben een brief geschreven aan de bevoegde ministers omdat ze tegen een proefveld van ggo-maïs in Vlaanderen zijn. Ze vragen om het voorzorgsprincipe te hanteren. Bovendien wil de overgrote meerderheid van Europeanen geen ggo's op de velden of op zijn bord.

80% van alle vis in de Middellandse Zee en 60% van die in de Atlantische Oceaan

wordt overbevist. Greenpeace vraagt aan de bevoegde minister-president Kris Peeters om te pleiten voor een Europees Visserijbeleid dat de biodiversiteit beschermt en economische perspectieven biedt voor kleine Belgische vissers.

Wat kreeg Facebook zover?

- > 20 maanden van mobiliseren en onderhandelen
- > Acties van bijvoorbeeld Greenpeacevrijwilligers en studenten op het terrein in India, Italië, Texas, Zweden, Ierland, Indië, en Italië
- > 700.000 online sympathisanten
- > Een wereldrecord van aantal reacties in 24 uur op een Facebookpagina
- > Een wetenschappelijk rapport van Greenpeace over de energiekeuzes van de IT-sector.

Once upon a time in Oregon

De klik bij Facebook is er niet meteen gekomen. Ook deze overwinning had heel wat voeten in de aarde. Het begon in Oregon, in het westen van de Verenigde Staten. Hier ligt een enorm complex, Prineville geheten. Deze plek had Facebook in januari 2010 uitgekozen om zijn eerste datacenter te installeren. Het center stockeert miljoenen foto's en video's die worden uitgewisseld tussen de 500 miljoen gebruikers van Facebook. Al snel trok Greenpeace Mark Zuckerberg bij zijn mouw omdat hij zich te weinig aantrok van het energieverbruik. En terecht, want het center zou oorspronkelijk steenkool als energiebron gebruiken.

Wereldwijde campagne

In februari 2010 kwam Greenpeace in actie. We richtten de Facebookgroep *We want Facebook to use 100% renewable energy* op. Na

enkele maanden stond de teller al bijna op 700.000 leden. Sterker nog was de wereldwijde mobilisatie van duizenden mensen die Facebook gebruikten om rechtstreeks berichten te sturen naar Mark Zuckerberg, waarin ze hem vroegen hun geliefde sociale netwerksite groener te maken.

In september 2010 kwam de film "The Social Network" in de zalen, over de creatie van Facebook en de rol van Mark Zuckerberg. Enkele dagen eerder had Greenpeace zijn eigen versie van de film gelanceerd, "The So Coal Network", die de link tussen Facebook en de vervuulende energiebron steenkool in de verf zette.

Rond diezelfde periode schreef Kumi Naidoo, de directeur van Greenpeace International, een brief aan Mark Zuckerberg waarin hij wees op de voorbeeldfunctie van een bedrijf dat miljoenen mensen verbindt: "Geen enkele bedrijfsleider, en zeker niet iemand er dagelijks in slaagt zoveel mensen met elkaar in contact te brengen, kan nog de ogen sluiten voor de imagoschade en het financiële verlies voor een bedrijf dat geen aandacht heeft voor zijn milieu-impact.

Een nieuw wereldrecord

In april hebben we met 80.000 (!) het wereldrecord verbroken van aantal reacties op een Facebookpagina in 24 uur tijd. Allemaal vroegen ze de sociale netwerksite om meer respect te tonen voor het milieu. En dat in 11 talen.

Het is deze ongelooflijke vastberadenheid van een groep burgers die deze bijzondere mobilisatie mogelijk maakt. Een mobilisatie die zijn vruchten afwierp in december met de beslissing van Facebook om groen te gaan. De campagne toont nog maar eens dat we samen het verschil kunnen maken. ■

© Kim White/Greenpeace

88.000 mensen

hebben deelgenomen aan een online "verkiezing" van grote bedrijven die de mensenrechten schenden en het milieu schaden. De jury koos voor Barclays, een Britse investeringsbank die door te speculeren op basisvoedsel enorme winsten maakt op de kap van de arme bevolking.

1.900 jonge Congolezen

uit Kinshasa en Oshwe, een bosrijk gebied dat door de houtkapindustrie fel wordt begeerd, hebben deelgenomen aan een poëziewedstrijd van Greenpeace over de toekomst van de bossen. Hun leven is nauw verbonden met dat van het woud, en op deze manier kunnen ze uitdrukken hoe graag ze deze groene long beschermd willen zien.

Laat uw kinderen een behouden planeet na

De milieu-uitdagingen voor de toekomst zijn immens. Om die uitdagingen aan te pakken, hebben wij aanzienlijke en langdurige financiële steun nodig. Indien u iets wilt doen en op duurzame wijze wilt getuigen van uw engagement voor het behoud van ons leefmilieu, **steun Greenpeace dan met een testament of een schenking.**

"Ik sta klaar om in alle vertrouwen uw vragen te beantwoorden."

- Frederic Diependaele

Meer weten?

Neem rechtstreeks contact op met Frederic Diependaele, verantwoordelijke testamenten en schenkingen.

Tel: 02 274 19 33

E-mail: frederic.diependaele@greenpeace.org

U kunt ook de onderstaande antwoordbon invullen. U ontvangt dan gratis, vertrouwelijk en zonder enige verbintenis van uw kant onze brochure Testamenten en schenkingen.

ANTWOORDBON

☐ Ik wil graag de brochure 'Testamenten en schenkingen' ontvangen.

Naam:

Voor naam:

Straat:

Nr.: Bus:

Postnummer:

Gemeente:

Tel.:

Geboortedatum:

Terugsturen aan:
Greenpeace,
t.a.v. Frederic Diependaele,
Haachtsesteenweg 159,
1030 Brussel.

Heb je een vraag?

- > Je hebt een fout ontdekt in je fiscaal attest?
- > Je wil meer weten over onze campagne voor het Amazonewoud?
- > Je wil graag onze nieuwsbrief ontvangen?
- > Je wil deelnemen aan onze acties?

Voor al jouw vragen, aarzel niet om contact op te nemen met onze donateursdienst:

Bart, Wim, Caroline en Katia zullen je met plezier verder helpen.

Lees G.mag online

G.mag 02

GREENPEACE magazine / februari 2012

G.mag

Driemaandelijkse magazine - 24de jaargang
Lente 2012 - maart/april/mei - Nr 93 - 2012.1

G-mag is voortaan ook online beschikbaar.

Voordelen:

- > informatie wordt geactualiseerd
- > ruimere selectie aan foto's en video's
- > leesbaar op computerscherm, tablet of smartphone.
- > minder papierverbruik

Contacteer ons!

Aarzel niet om ons te contacteren van maandag tot vrijdag,
van 9u30 tot 12u30 en van 13u30 tot 17u op het nummer

02 274 02 41

© Greenpeace Dossche

Reageer online

Volg ons:

- www.facebook.com/greenpeace.belgium
- www.twitter.com/greenpeace_be
- www.youtube.com/greenpeacebelgium

COLOFON

Greenpeace is een internationale organisatie die tot doel heeft om milieubedreigingen aan te klagen en concrete oplossingen aan te dragen voor de bescherming van het milieu en de bevordering van de wereldwijde vrede. Onze waarden zijn geweldloosheid, confrontatie, onafhankelijkheid en de kracht van gezamenlijke actie.

G.mag wordt gemaakt door Greenpeace België – **Redactie en vertaling:** Caroline Veter, Jelle De Mey en Lieve De Meyer – **Concept:** Page in extremis – **Druk:** Massoz - Gedrukt op Cyclus Print, 100% gerecycleerd, niet-chloorgebleekt papier – **Werken mee aan dit nummer:** Arnaud Collignon, Christophe Hebling, Eloi Glorieux, Joëlle Herin en Elysabeth Loos – **Verantwoordelijke uitgever:** Michel Genet, Haachtsesteenweg 159, 1030 Brussel, T (02) 274.02.00 - F (02) 274.02.30 - E info.be@greenpeace.org - **W** www.greenpeace.be - **erkenningsnummer:** P501034 - rekeningnummer BE03 0011 3807 0684

Ontdek het op

www.greenpeace.be/gmag-nl

Kies je voor de digitale versie? Surf dan naar www.greenpeace.be/gmag-nl, abonneer je op G.mag en (als je dat wenst) schrijf je uit op de papieren versie. De digitale versie verschijnt net als de papieren versie vier keer per jaar.

Lees je toch liever op papier? Geen enkel probleem: jouw magazine blijft vier keer per jaar in de bus vallen.

Veel leesplezier!

Doe (jezelf) een T-shirt van Greenpeace cadeau

➤ www.greenpeace-shop.be

Kenmerken:

- ➔ gemaakt van biokatoen uit fair trade
- ➔ beschikbaar in beperkt aantal exemplaren
- ➔ ontworpen door onze cyberactivisten

MaaK zelf een ontwerp voor onze volgende modellen

➤ Voeg jouw design toe op www.greenpeace-shop.be/submit

GREENPEACE